

Kis- és középvállalkozások a nemzetközi piacon

A Magyarországon működő mintegy 900 ezer vállalkozás döntő hányada (99%-a) mikro-, kis-, és középvállalkozás (továbbiakban KKV) volt. A KKV-k alkalmazásában állt a vállalkozásoknál foglalkoztatottak csaknem kétharmada, valamint a vállalkozások teljesítményének valamivel több mint négytizede hozzájuk fűződött, így gazdaságstratégiai szempontból folyamatos fókuszban vannak. A létrehozásuk ösztönzésére, tevékenységük folytatására, versenyképességük fejlesztésére, illetve teljesítményük növelésére kidolgozott, 2030-ig terjedő stratégia céljai között szerepel a KKV-k exportképességének növelése, ami a nemzetközi piacokra való kijutás ösztönzése révén hozzájárul a versenyképesség fokozásához.

A KKV-k külkereskedelmi teljesítményéről a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) két fő adatkörben publikál:

- a **vállalkozások teljesítménymutatói** (exportértékesítés árbevétele) adatai között, illetve
- a **külkereskedelmi** (export-, import-) **teljesítménystatisztikák** (pl. az exportáló vállalkozások jellemzői létszám-kategóriánként) adataiban.

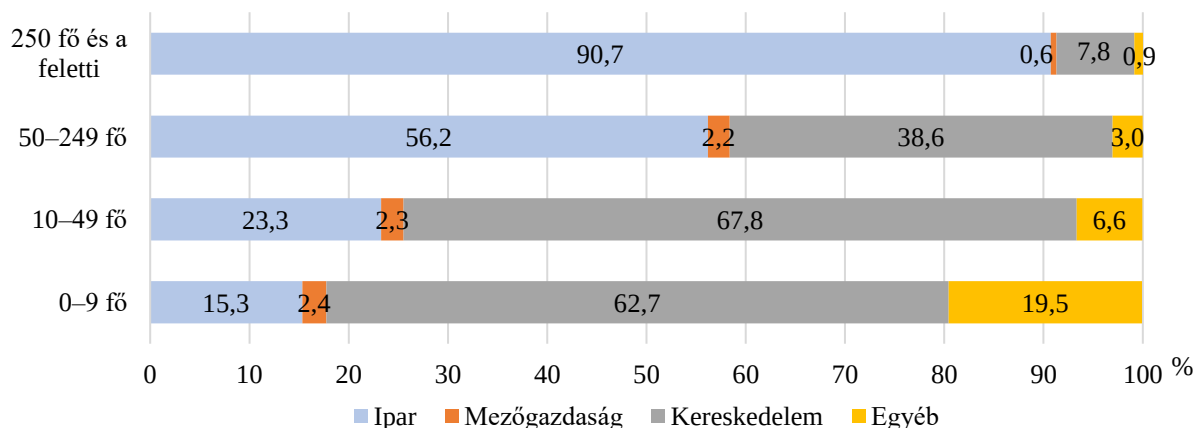
A KSH adatközléseiben (STADAT-táblák, Tájékoztatósi adatbázis) a **gazdasági szervezetekre vonatkozó** adatok körében **kis- és középvállalkozási kategóriánként érhetők el adat-összeállítások**. Ezekből információ nyerhető a KKV-k számáról, foglalkoztatotti létszámáról, az értékesítés (ezen belül az export) nettó árbevételéről, a teljesítményükről (előállított bruttó hozzáadott érték) és beruházásaikról. Az adatok éves szinten frissülnek (aktuálisan 2013–2023-ra érhetők el). Emellett szintén publikáljuk a vállalkozások állományára, demográfiájára (pl. alapítás, megszűnés), teljesítményére (foglalkoztatotti létszám, hozzáadott érték, árbevétel, külkereskedelem) vonatkozó adatokat létszám-kategóriák szerinti bontásban. (A Központi Statisztikai Hivatal által 2024-ben összeállított, [Vállalkozások teljesítménye és túlélési esélyei – mit mutatnak a statisztikai adatok?](#) című elemzés bemutatta a vállalkozásokra vonatkozó információk elérhetőségét, felhasználási területeit.)

A **2024-ben termék-külkereskedelmet folytató** (exportáló, importáló) **több mint 100 ezer vállalkozás mintegy nyolctizede mikro-** (0–9 fő), **kis-** (10–49 fő) **és középvállalkozás** (50–249 fő) **volt**. Az importáló vállalkozások körében valamivel nagyobb arányban találhatók KKV-k, mint az exportálók körében. A fennmaradás, a versenyképesség fenntartásának egyik meghatározó tényezője a több lábon állás, a piaci tér és a kínálat határon átnyúló kiterjesztése, vagyis a vállalkozás kilépése a nemzetközi felvevőpiacra. Ez azonban a hazai KKV-k esetében kevésbé jellemző: **a 890 ezer KKV valamivel több mint 3%-a termel exportra**. A KKV-k körét tekintve az egy vállalkozásra jutó átlagos exportforgalom 340 millió, az importforgalom 212 millió forint volt. (A vállalkozások átlagára 1257 millió, illetve 534 millió forint volt a jellemző.)

Annak ellenére, hogy az külkereskedelmet folytató vállalkozások között számukat tekintve a KKV-k túlsúlyban, az export döntő része a nagyvállalkozásokhoz kötődik: 2024-ben a hazai **kis- és középvállalkozások exportból való részesedése 33%-ot tett ki** (a 250 fős vagy annál több foglalkoztatottal rendelkező nagyvállalatok 67%-os arányt képviseltek).¹

¹ Az ismeretlen létszámú vállalkozások nélkül számított adatok alapján.

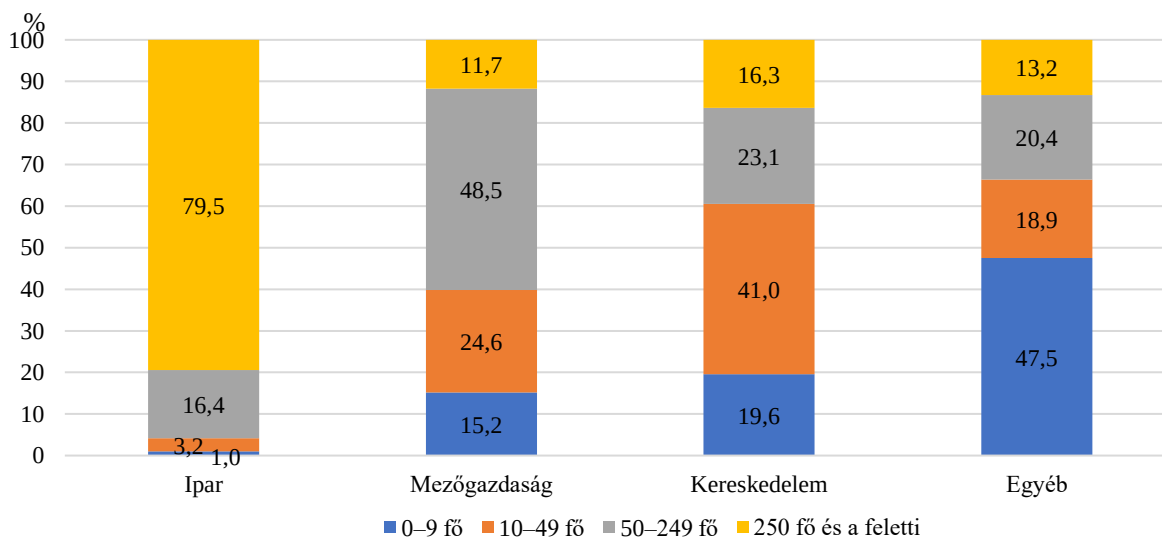
A termékexport értékének megoszlása az exportáló vállalkozás ágazata szerint létszám-kategóriánként, 2024*

*Az egyéb kategória az építőipart, valamint a kereskedelem kivételével a szolgáltató egyéb (F, H-tól U-ig) és a nem ismert ágazatokat tartalmazza.

Az **exportforgalom összetétele létszám-kategóriánként és ágazatonként vizsgálva** jelentős eltérést mutat. A létszám növekedésével az ágazatok közül az ipar egyre inkább dominánsan van jelen: már a középvállalatok esetében is az export többségét, a nagyvállalatok körében pedig döntő hányadát az iparban tevékenykedők adták. A nemzetközi piacokon termékeikkel megjelenő mikro- és kisvállalkozások jelentős részének a kereskedelem a fő tevékenysége.

A termékexport értékének megoszlása az exportáló vállalkozás létszám-kategóriája szerint ágazatonként, 2024*

*Az egyéb kategória az építőipart, valamint a kereskedelem kivételével a szolgáltató egyéb (F, H-tól U-ig) és a nem ismert ágazatokat tartalmazza.

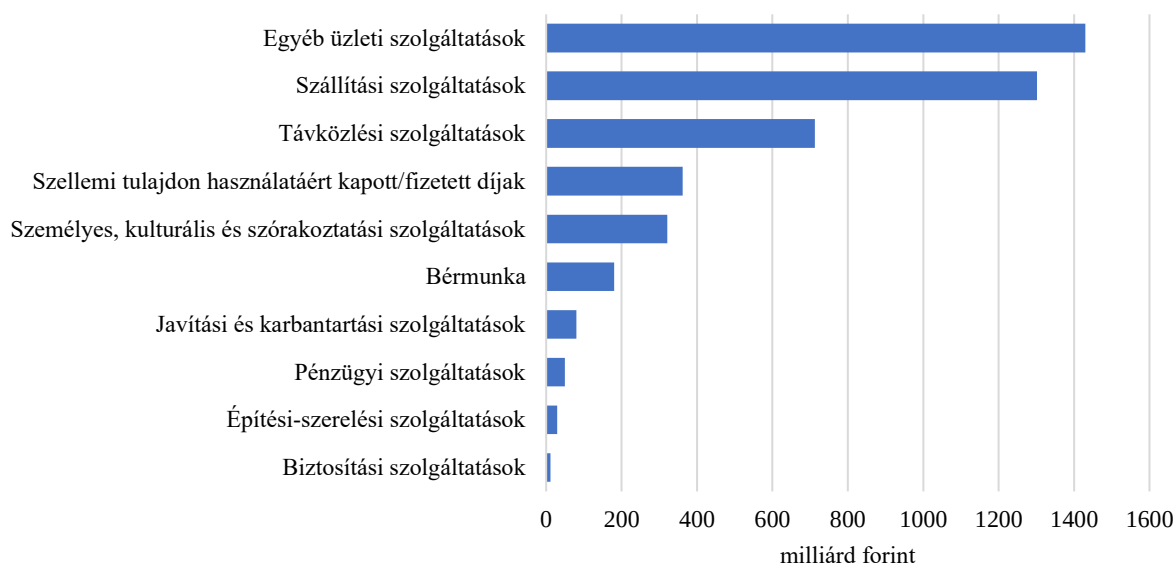
Az egyes ágazatokat tekintve az ipar esetében a nagyvállalatok dominálnak, a kivétel csaknem nyolctizedét a 250 fős és annál nagyobb létszámmal rendelkező vállalkozások adták, míg a mezőgazdaság és a kereskedelem esetében a KKV-k jelenléte volt a döntő (88, illetve 84%).

A **szolgáltatás-külkereskedelemben** mindkét forgalmi irányban 2024-ben is a nagyvállalatok tevékenysége volt a meghatározó, azonban a KKV-k szerepe itt jóval hangsúlyosabb, mint a

termék-külkereskedelem esetében. A 250 főnél nagyobb létszámú szervezetek a teljes export (11 ezer milliárd forint) 59, az import (8 ezer milliárd forint) 53%-át képviselték, míg a KKV-k részaránya 41, illetve 47%-os volt.² A KKV-k körét tekintve az egy vállalkozásra jutó átlagos exportforgalom 149 millió, az importforgalom 69 millió forint volt. (A vállalkozások átlagára 423 millió, illetve 177 millió forint volt a jellemző.)

A KKV-k külföldre irányuló szolgáltatásaik teljesítményének döntő hányada (több mint háromnegyede) a szállítási, távközlési és egyéb üzleti tevékenységeket (például könyvelés, könyvvizsgálat, üzletviteli, jogi és adótanácsadás, marketing) végző vállalkozásokhoz kötődött.

A KKV-k szolgáltatásexport-tevékenysége szolgáltatáscsoportok szerint, 2024

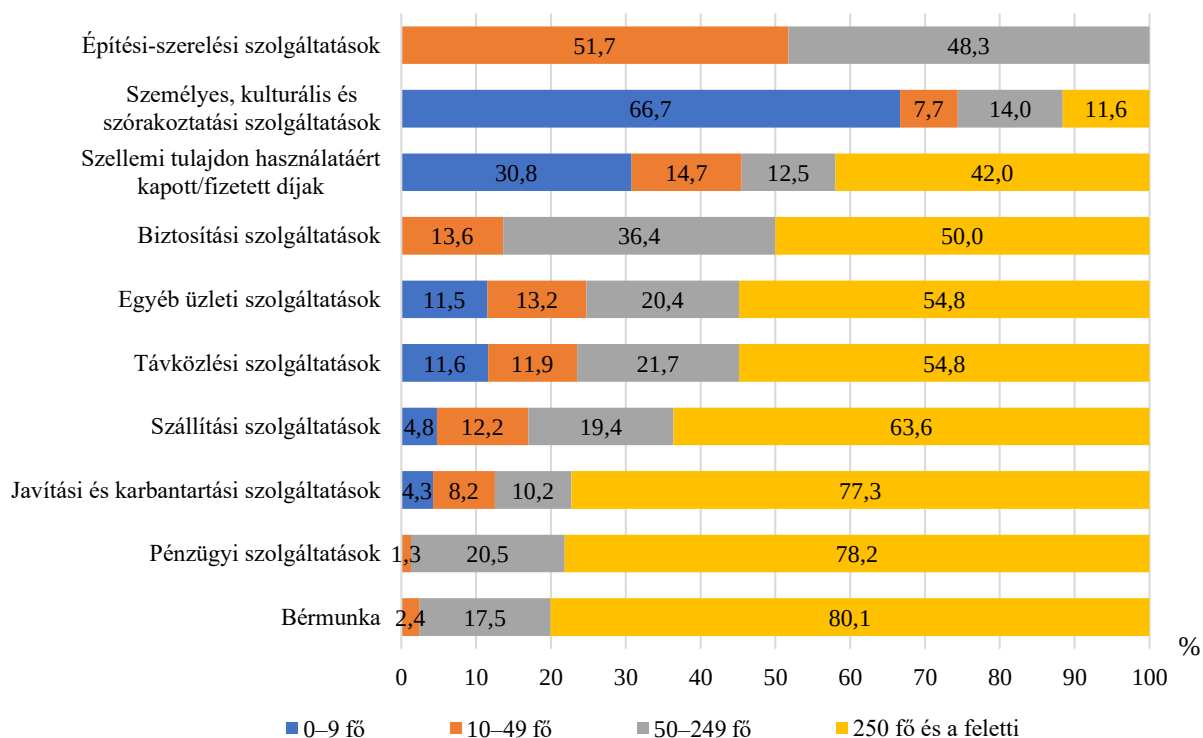
A legjelentősebb bevétellel és kiadással bíró szolgáltatáscsoportok (szállítási szolgáltatások, egyéb üzleti szolgáltatások) esetében a nagyvállalatok részesedése még meghatározóbb. Ezzel szemben egyes, kisebb forgalmú szolgáltatáscsoportok (személyes, kulturális és szórakoztatási szolgáltatások, építési és szerelési szolgáltatások) exportjában és importjában a kis- és középvállalkozások szerepe döntő fontosságú.

A hazai vállalkozások 4,5%-a exportált 2024-ben termékeket, 3,4%-a pedig szolgáltatásokat. A termékexportban érintett vállalkozásoknak 72%-a, a szolgáltatásexporttal foglalkozóknak 95%-a kis- és középvállalkozás volt. A termékeiket külföldön (is) értékesítő KKV-k fő exportpiacai Németország, ahova a termékexportnak csaknem az egyötöde irányult, valamint Olaszország, Románia, Ausztria, ahova egyenként az export 7,4–8,4%-a került, illetve a visegrádi országok, amelyek a KKV-k exportjának 16%-át vették fel. Ez a teljes hazai export fő célpiacaihoz a sorrendet tekintve hasonló, az arányok kissé eltértek. (A KKV-k exportpiacai között magasabb aránnyal szerepeltek a földrajzilag közelebb levő országok.) A szolgáltatások exportja terén csekély különbség látható a teljes export és a KKV-k által megcélzott országhoz képest: mindkét esetben a legfontosabb partnerországok között szerepelt Németország, az Egyesült Államok, Ausztria, Hollandia, Svájc, az Egyesült Királyság, Japán és Hongkong.³

² Az ismeretlen létszámú vállalkozások nélkül számított adatok alapján.

³ A szolgáltatás-külkereskedelemben a partnerországokra vonatkozó adatok kizárólag az adatgyűjtésben szereplő adatszolgáltatókra vonatkoznak.

A szolgáltatásexport értékének megoszlása az exportáló vállalkozás létszám-kategóriája szerint szolgáltatáscsoportonként, 2024

Az alábbi hivatkozásokon további információk érhetők el:

- **STADAT-táblák:**
 - [9.1.1.16. A vállalkozások teljesítménymutatói létszámkategória szerint](#)
 - [9.1.1.17. A vállalkozások teljesítménymutatói kis- és középvállalkozási kategória szerint](#)
 - [17.1.1.21. A termékkülkereskedelemben részt vevő vállalatok száma és külkereskedelmi forgalma, valamint az alkalmazottak száma és jövedelme nem, beosztás, vállalatméret és a vállalatvezetés típusa szerint](#)
 - [17.1.1.37. Szolgáltatás külkereskedelem szolgáltatás csoportok és vállalat méret szerint](#)
- **Adatok a KSH Tájékoztatási adatbázisában:**
 - Gazdasági szervezetek statisztikája**
 - Kis- és középvállalkozások statisztikája régiós, TEÁOR 1 jegyen és KKV kategóriás bontásban a KKV körbe nem tartozó vállalkozásokkal együtt
- [Helyzetkép, 2024 – Külkereskedelem](#)